

Sygn. akt IX Ca 326/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodnicząca:	SSO Bożena Charukiewicz,
-----------------	--------------------------

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2015 r. w Olsztynie,

na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko W. K.

o zapłatę,

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach

z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt I C 651/14,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Bartoszycach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt IX Ca 326/15

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego W. K. kwoty 2.098,41 złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu podał, że na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 12 lipca 2012 roku nabył od Banku (...) S.A. Grupa (...) z siedzibą w K. wierzytelność wobec pozwanego W. K. z tytułu niespłaconego kredytu. Powód poinformował pozwanego o cesji wierzytelności pismem z dnia 7 sierpnia 2012 roku. Pozwany do dnia dzisiejszego nie uregulował zadłużenia w związku z czym zostało skierowane powództwo do Sądu.

Pozwany W. K. wniósł o oddalenie powództwa.

Zarzucił, że dokument umowy kredytowej został sfalszowany. Podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia powoda.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany W. K. dnia 17 lipca 2001 roku zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną w G. umowę kredytu nr (...), na podstawie której otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązał się do jej zwrotu na warunkach precyzyjnie określonych w tej umowie. Umowa kredytu została zawarta na okres 5 lat. Ostatnia rata kredytu miała być spłacona 17 lipca 2006 roku.

W dniu 29 września 2009r. (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą we W. dokonała przelewu przysługującej jej wobec pozwanego wierzytelności na rzecz Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.. O zmianie wierzyciela w związku z kupnem wierzytelności, powód pismem z dnia 8 października 2009r. zawiadomił pozwanego.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2012r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.098,41 zł. w terminie do dnia 17.08.2012r. Pozwany należności nie uregulował.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Należności banku, przejęte przez powoda na skutek umowy przelewu wierzytelności, stały się wymagalne, najpóźniej z upływem terminu 5 lat, tj. terminu płatności ostatniej raty kredytu, czyli z dniem 17 lipca 2006 roku, ich przedawnienie zatem nastąpiło z dniem 17 lipca 2009 roku. Sąd Rejonowy podkreślił, że roszczenie wynikające z umowy bankowej jest roszczeniem majątkowym związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej. Przedawnia się więc z upływem 3 lat od dnia, w którym stało się wymagalne. Tym samym zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanego był skuteczny. Powód jednocześnie nie wykazał, aby nastąpiła przerwa biegu przedawnienia.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód zarzucając wyrokowi:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku:

a) art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieprzeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Bartoszycach pod sygn. I Co 1035/04, tj. bankowego tytułu egzekucyjnego wydanego przez Bank (...) S.A. z siedzibą w K. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Bartoszycach o nadaniu klauzuli wykonalności, mimo sformułowania stosownych wniosków przez stronę powodową,

b) art. 217 § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieprzeprowadzenie dowodu z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bartoszycach M. G. pod sygn. Km 803/05 o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, mimo sformułowania stosownego wniosku dowodowego przez stronę powodową,

c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, nieuwzględniającą zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy lub doświadczenia życiowego ocenę wiarygodności i mocy przeprowadzonych w toku postępowania dowodów polegającą na przyjęciu, że z dowodów przeprowadzonych w toku postępowania nie wynika zasadność roszczenia strony powodowej,

d) art. 250 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezażądanie od Sądu Rejonowego w Bartoszycach dokumentów, których strona powodowa zażądała jako dowodów, a których przedstawić samodzielnie nie mogła,

e) art. 250 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezażądanie od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bartoszycach M. G. dokumentu, którego strona powodowa zażądała jako dowodu, a którego przedstawić samodzielnie nie mogła, które to naruszenia w konsekwencji doprowadziły do

2) naruszenia przepisów prawa materialnego, to jest:

a) art. 118 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że nastąpiło przedawnienie roszczenia strony powodowej, w sytuacji gdy do przedawnienia roszczenia strony powodowej w tym zakresie nie doszło,

b) art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie przyjęcia, że doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Rejonowy nie przeprowadził prawidłowo postępowania dowodowego i dokonał błędnej oceny prawnej zebranego materiału dowodowego. Dlatego Sąd II instancji zobligowany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, ograniczonego do dowodu z dokumentów, celem ustalenia prawidłowego stanu faktycznego oraz dokonał we własnym zakresie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił, iż podmiotem, któremu przysługiwała wierzytelność wobec pozwanego był (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. oraz, że w dniu 29 września 2009r. bank ten dokonał przelewu przysługującej jej wobec pozwanego wierzytelności na rzecz Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.. Faktycznie podmiotem, który zbył na rzecz powoda, a więc (...) S.A. z siedzibą we W., na podstawie umowy z cesji wierzytelności z dnia 12 lipca 2012 roku, był Bank (...) S.A. Grupa (...) z siedzibą w K..

Ponadto Sąd Rejonowy nie rozpoznał wniosków dowodowych powoda, ani pozytywnie, ani negatywnie, w postaci wskazanych przez niego dokumentów, na okoliczność przerwania biegu przedawnienia. Sąd Okręgowy uznając za słuszny zarzut powoda podniesiony w apelacji w tym zakresie dopuścił dowód z dokumentów zawnioskowanych przez powoda. Z przeprowadzonych zaś dowodów wynika, że zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, jest niezasadny.

Zgodnie z art. 117 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

Stosownie natomiast do art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Bezspornym jest, że dochodzone pozwem roszczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej zarówno przez powoda, jak i podmiot, od którego powód nabył wierzytelność wobec pozwanego. Pojęcie „działalności gospodarczej”, którego nie definiuje kodeks cywilny, określa się w judykaturze przez wskazanie, charakteryzujących ją cech, które stanowią: profesjonalny charakter, powtarzalność podejmowanych działań, uczestnictwo w obrocie gospodarczym, podporządkowanie regułom gospodarki rynkowej (m.in. działanie w celu osiągnięcia zysku); działanie bez zamiaru osiągnięcia zysku, a jedynie dla uzyskania wpływów na pokrycie prowadzonej działalności nie pozbawia automatycznie prowadzonej działalności charakteru działalności gospodarczej (uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 40/91, OSNCP 1992, nr 2, poz. 17, z dnia 6 grudnia 1991 r. III CZP 117/91, OSNCP 1992, z. 5, poz. 65).

W okolicznościach niniejszej sprawy roszczenie powoda przedawniało się z upływem trzech lat. Za taki bowiem przyjmuje się termin przedawnienia roszczeń banku wobec osoby nie będącej przedsiębiorcą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004/11/141, Pr. Spółek 2004/6/59).

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia

roszczenia. Stosownie do art. 124 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Za czynność przerywającą bieg terminu przedawnienia przyjmuje się w orzecznictwie wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r. II CKN 986/00, LEX nr 77044). Bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko pozwanemu w niniejszej sprawie, co do należności nabytych w drodze cesji przez powoda, został wystawiony w dniu 25 listopada 2004 r.

Kolejną czynnością podjętą przez wierzyciela, przerywającą bieg terminu przedawnienia było złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, co jest uznawane w orzecznictwie za czynność przerywającą bieg przedawnienia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58 i z 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, Lex nr 284135).

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2004 r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 25 listopada 2004 r., wobec skutecznego wypowiedzenia przez Bank umowy kredytu.

Kolejna przerwa biegu terminu przedawnienia nastąpiła wraz ze złożeniem wniosku wierzyciela do komornika sądowego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu, co miało miejsce w dniu 6 czerwca 2005 r. Bieg terminu przedawnienia był zawieszony przez cały okres trwania tego postępowania, aż do wydania przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bartoszycach (sygn. akt Km 803/05) postanowienia w dniu 15 grudnia 2011 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji, które kończyło to postępowanie.

Termin przedawnienia roszczenia powoda zaczął tym samym bieg na nowo po uprawomocnieniu się powyższego postanowienia. W konsekwencji trzyletni termin przedawnienia upływał najwcześniej 16 grudnia 2014 r. Tymczasem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 30 lipca 2014 r. (złożenie w urzędzie pocztowym), a zatem przed upływem terminu przedawniania.

Wskutek niedopuszczenia przez Sąd Rejonowy wniosków o przeprowadzenie dowodów z dokumentów na powyższe okoliczności zgłoszonych przez powoda w piśmie oznaczonym datą 18 września 2014 r. (k.35), stan faktyczny sprawy został błędnie ustalony. W konsekwencji Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu nie badając istotnych zarzutów pozwanego dotyczących istnienia zobowiązania, co doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy.

W orzecznictwie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego. W szczególności do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi w razie oddalenia powództwa z uwagi na przyjęcie przedawnienia roszczenia, prekluzji lub braku legitymacji procesowej strony, której oceny sąd drugiej instancji nie podziela (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22; z 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, LEX nr 55513).

W tej sytuacji zachodziła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji merytorycznie rozstrzygnie o żądaniach zgłoszonych w pozwie. W tym celu dokona oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego, przeprowadzi analizę materialnej podstawy żądania powoda oraz oceni wiarygodność istotnych zarzutów pozwanego dotyczących samego istnienia zobowiązania zgłoszonych na rozprawie w dniu 22 stycznia 2015r. (k.50) i, jeżeli takie wnioski zostaną zgłoszone, przeprowadzi w razie konieczności uzupełniające postępowanie dowodowe.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.